

VACCINEREN BELANGRIJK PREVENTIEF WAPEN

Longontsteking bij melkkoeien door Mannheimia

De laatste jaren zien we steeds vaker volwassen koeien met longontsteking veroorzaakt door Mannheimia Haemolytica. Deze bacterie is vaak aanwezig in gezonde dieren in de neus- en keelholte. Onder invloed van stress kan deze zich sterk gaan vermeerderen en in diepere luchtwegen terecht komen. Hier veroorzaakt het vervolgens een long- en borstvliesontsteking. De bacterie produceert gifstoffen (leukotoxine) die voor ernstige schade van het longweefsel zorgen.

Tekst: Michiel van der Burgt – adVee Dierenartsen • Beeld: Gerben Hofman

Het ziektebeeld kan zeer acuut verlopen; de ene dag nog een gezonde koe en de volgende dag is ze doodziek. We zien vaak temperaturen tussen de 40 en 41 graden Celsius en de koeien zijn benauwd en hebben veel pijn. Ernstig zieke koeien kunnen snel sterven. Het op tijd inzetten van een juiste behandeling is dan ook zeer belangrijk. Met regelmaat zien we dat in een vrij korte periode meerdere dieren ziek worden. Op het ene bedrijf blijft het bij enkele zieke dieren, terwijl het op het andere bedrijf juist tot veel zieke dieren leidt. Daarnaast zien we ook bedrijven waar de problemen gedurende langere tijd blijven sluimeren. De impact is groot wanneer er meerdere zieke dieren achter elkaar komen. Je weet niet waar en wanneer het ophoudt.

Soms hebben koeien mildere symptomen. Er is dan sprake van (lichte) koorts en daling van de melkgift maar met het beluisteren van de longen zijn dan geen duidelijke afwijkingen te horen.

Waarvoor ontstaat een uitbraak?

De trigger van de uitbraak is niet altijd even makkelijk aan te wijzen. Wel is uit onderzoek gebleken dat er vaak een stressfactor aan vooraf gaat, waardoor de weerstand daalt. Hierbij moet men denken aan het verplaatsen van vee of aankoop van dieren, rantsoenwisselingen, koppelbekappen en overbezetting. Het is dus belangrijk om de omstandigheden voor de koeien zo optimaal mogelijk te houden en stress te voorkomen.

Ook bij kalveren kan Mannheimia een longontsteking veroorzaken. Bij vleeskalveren ouder dan zes weken zien we vaak een ander beeld dan bij melkkoeien, namelijk een ontsteking van het buikvlies en borstvlies. De bacterie is dan via de bloedbaan het lichaam binnen gedrongen.

Het aantonen van Mannheimia haemolytica kan op verschillende manieren: longspoelingen bij acuut zieke dieren, sectie op dieren die dood zijn gegaan en verder door gepaard bloedonderzoek. Dit betekent dat bij koeien twee keer een bloedmonster wordt afgenomen: één keer in het acute stadium en één keer drie à vier weken later. In dit tweede bloedmonster zou dan een

duidelijke stijging van antistoffen te zien moeten zijn.

Preventief vaccineren

Preventief kan er een vaccin worden ingezet bij bedrijven die veel problemen hebben met longontsteking door Mannheimia. Dit kan op verschillende manieren, afhankelijk van de problemen op een bedrijf. Zo heb ik op een melkveebedrijf waar de Mannheimia problemen zich in de eerste honderd à 120 dagen van de lactatie voordeden, in overleg met de veehouder er voor gekozen om in de droogstand te vaccineren. Op dit bedrijf wordt ook al tegen IBR en BVD voor de voet gevaccineerd en nog een koppeling was niet wenselijk. Dit laatste onder anderen omdat de dieren niet vastgezet kunnen worden. Een bijkomend voordeel van vaccineren in de droogstand is dat jonge kalveren via de biest ook beschermd zijn tegen Mannheimia.

Op een tweede bedrijf waar de problemen groter waren, zowel in aantal als in kliniek, wilden we snel bescherming en rust in

het hele koppel en zijn we daarom alle koeien tegelijkertijd voor de voet gaan vaccineren. Na de basisenting kan er dan nog voor gekozen worden om in plaats van koppelingen de herhalingsentingen in de droogstand voort te zetten.

Op beide bedrijven heeft het inzetten van een vaccinatie tot goede resultaten geleid. Er zijn nauwelijks tot geen koeien meer met longontsteking en naast rust in de koppel heeft het ook gezorgd voor rust en tevredenheid bij de veehouder. •

De droogstand kan een geschikt moment zijn om te vaccineren tegen Mannheimia.

ADVERTENTIE

1/2 ADVERTENTIE
190x132